

PATVIRTINTA
Ukmergės Antano Smetonos
gimnazijos direktoriaus
2017 m. rugpjūčio 28 d.
įsakymu Nr. V1-109

PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO UKMERGĖS ANTANO SMETONOS GIMNAZIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Ukmergės Antano Smetonos gimnazijoje tvarkos aprašas (toliau - tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Ukmergės rajono bendrojo ugdymo mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. 13-485.

2. Tvarkos aprašo paskirtis - padėti gimnazijoje užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškomis aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

3. Tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą/algoritmą gimnazijoje. (Priedas nr. 1)

4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

4.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

5. Visi gimnazijos bendruomenės nariai (mokiniai, administracijos atstovai, mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai (globėjai, rūpintojai), kiti darbuotojai) supažindinami su Tvarkos aprašu ir patvirtina tai savo parašu.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. **patyčios** - tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

6.2. **patyčias patiriantis vaikas** - mokinys, iš kurio yra tyčiojama;

6.3. **besityčiojantysis** - mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

6.4. **patyčias patiriantis suaugęs** - administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);

- 6.5. **patyčių stebėtojas** - mokinys, matantis ar žinantis apie patyčias;
- 6.6. **patyčių prevencija** - veikla, skirta patyčių rizikai mažinti imantis gimnazijos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;
- 6.7. **patyčių intervencija** - visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);
- 6.8. **patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** - patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas;
- 6.9. **prevencinė programa** - planingų ir sistemingų priemonių, padedančių stiprinti mokinio asmenybės ir aplinkos apsauginius veiksmus ir mažinti rizikos veiksnių įtaką, visuma.

II. PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

8. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos direktorius, vaiko gerovės komisijos nariai, klasių auklėtojai, o jos vykdyje dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.

9. Gimnazijos direktorius yra atsakingas už Gimnazijos tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio gimnazijos patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą gimnazijos bendruomenei ir vykdymą.

10. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja gimnazijos vaiko gerovės komisija, kuri kiekvienais mokslo metais:

10.1. inicijuoja ir organizuoja anoniminę mokinių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

10.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų dėl gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę (ne rečiau kaip kartą per pusmetį);

10.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

10.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;

10.5. teikia pasiūlymus gimnazijos direktoriui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje, gimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

10.6. teikia pasiūlymus gimnazijos direktoriui dėl Gimnazijos tvarkos aprašo tobulinimo;

10.7. atlieka kitus gimnazijos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

11. Klasių auklėtojai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

12. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

12.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias, nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus; esant elektroninėms patyčioms, išsaugo įrodymus.

12.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, gimnazijos nuostatas ir elgesio taisykles;

12.3. jei mokiniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis: tėvus (globėjus, rūpintojus), gimnazijos darbuotojus ar institucijas (policija, greitoji pagalba);

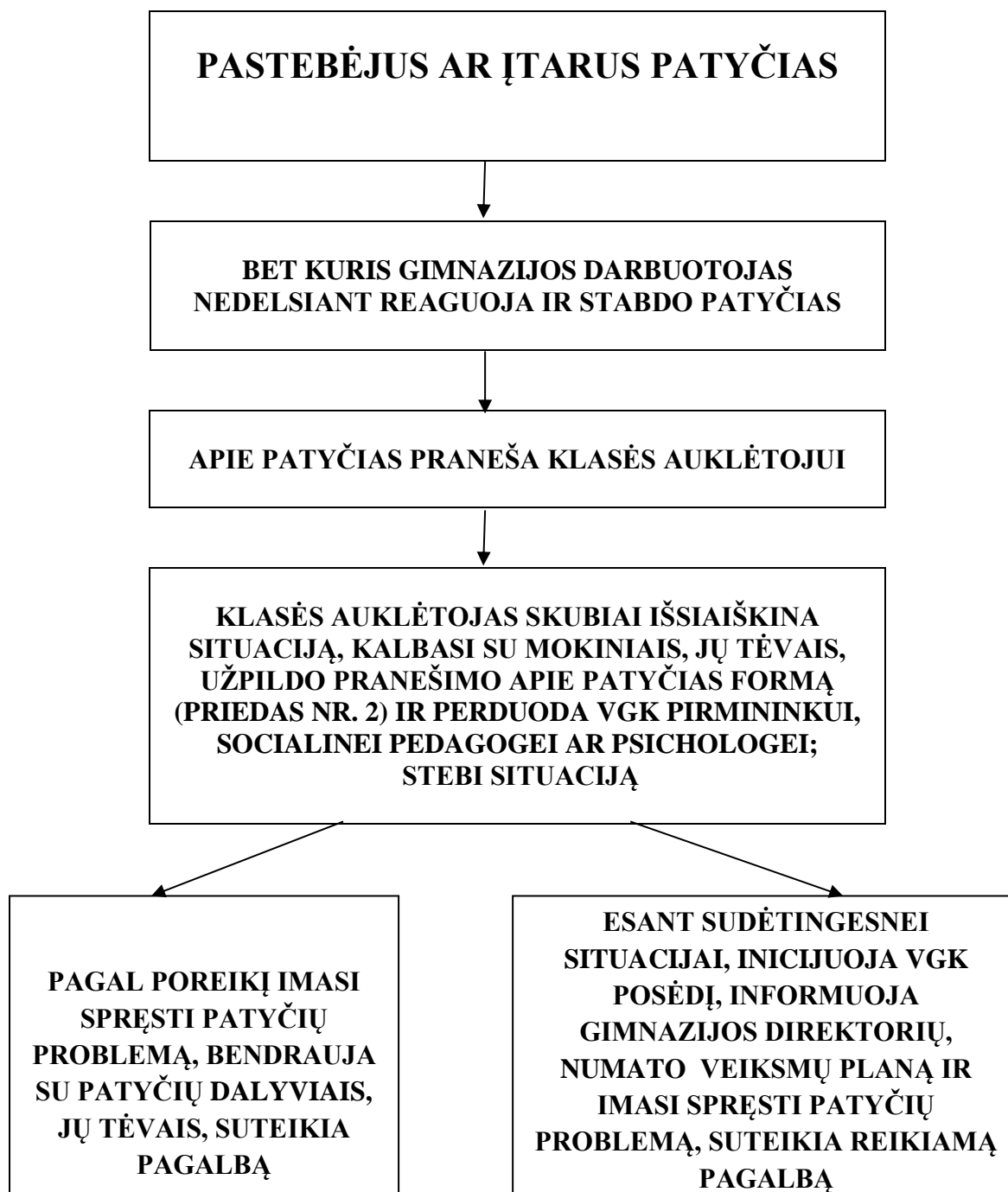
12.4. informuoja klasės auklėtoją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias; elektroninių patyčių atveju, pateikia išsaugotus įrodymus.

13. Klasės auklėtojas, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:
 - 13.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis.
 - 13.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui, kviečia mokinių tėvus dalyvauti pokalbiuose.
 - 13.3. užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 2), ją perduoda vaiko gerovės komisijos pirmininkui, psichologui ar socialiniam pedagogui.
14. Užpildytą formą priėmęs asmuo (VGK pirmininkas, socialinis pedagogas, psichologas) formą registruoja Patyčių registracijos žurnale; žurnalas laikomas VGK dokumentų aplanke) ir imasi spręsti patyčių atvejį:
 - 14.1. esant sudėtingesnei, pasikartojusiai situacijai, inicijuoja gimnazijos VGK posėdį.
15. Vaiko gerovės komisija įvertinusi turimą situaciją:
 - 15.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėją, rūpintoją), esant poreikiui, koreguoja veiksmų planą;
 - 15.2. informuoja gimnazijos direktorių apie esamą situaciją;
 - 15.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja situaciją, organizuoja pakartotinus susirinkimus situacijai įvertinti.
16. Mokiniai pasityčiojus iš administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti gimnazijos direktorių, kuris imasi Gimnazijos darbo tvarkos taisyklėse ir kituose dokumentuose numatytų veiksmų.
18. Administracijos atstovui, pedagogui, švietimo pagalbos specialistui ar techniniam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti gimnazijos direktorių, kuris imasi gimnazijos darbo tvarkos taisyklėse ar kituose dokumentuose numatytų veiksmų.
19. Gimnazijos direktorius, sužinojęs apie gimnazijos darbuotojo patiriamas patyčias arba gimnazijos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių, numatytų Gimnazijos darbo tvarkos taisyklėse.
19. Patyčių atveju mokiniams pagal individualius poreikius gimnazijoje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.
 22. Kasmet mokslo metų pabaigoje atliekama anoniminė mokinių, tėvų, mokytojų, gimnazijos darbuotojų apklausa, siekiant išsiaiškinti patyčių situaciją gimnazijoje. Duomenys apibendrinami ir naudojami gimnazijos veiklos tobulinimui.
 23. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Ukmergės Antano Smetonos gimnazijoje tvarkos aprašas skelbiamas gimnazijos internetinėje svetainėje.
-

**UKMERGĖS ANTANO SMETONOS GIMNAZIJS
REAGAVIMO Į PATYČIAS IR JOMS ĮVYKUS PLANAS**

UKMERGĖS ANTANO SMETONOS GIMNAZIJA

PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie patyčias:	
Kam pranešė apie patyčias:	
Kur įvyko patyčios:	
Kada įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Žodinės patyčios</i> ○ <i>Fizinės patyčios</i> ○ <i>Elektroninės patyčios</i> ○ <i>Kiti pastebėjimai (įrašyti)</i> 	
Ar yra žinoma, kad tai ne pirmas kartas?	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <i>patyrusio patyčias</i> vardas, pavardė, klasė:	
Vaiko/-ų, <i>kuris tyčiojosi</i> vardas, pavardė, klasė:	
Vaiko/-ų, <i>stebėjusio patyčias</i> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--	--

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--	--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Asmeniu patyrusiu patyčias:	
Asmeniu, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	